

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theatrum Asceticum, Sive Meditationes Sacrae

Neumayr, Franz

Ingolstadii [u.a.], 1747

VD18 14516888

Meditatio IV. Majus morte, sive Ochozias.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54686)

æternum ero! perji! DEus deseruit! mihi relictus sum! æternum perji! .. infelix!.. Egredere invisa Deo anima!... egredere!

S C E N A V.

Abiathar. Armiger.

Armiger. Hic vides protrita monumenta miseræ Majestatis,
Ab. Sic vilescunt? *Arm.* In ista hora. Sed properemus: en hinc Jonathas jacet! *Ab.* Heu! Jonatha, immanis dolor Davidis tui! *Arm.* Prô! quid est hoc? Rex se occidit!
Ab. Vah! Rex! tot sceleribus scelus extremum addis! ah! jam torvi oculi in morte natant! *Arm.* Nullus est motus, nullus est halitus super. *Ab.* O Rex infelix! *Arm.* Ergo nec ego vivam.
Ab. Superi! quid facis Misael! *Arm.* Morior. *Ab.* Miserere cœlum! perjit! Heu! tria funera lugeo! omnium causa peccatum est, *triste peccatum!* ... præ horrore lapidesco!

MEDITATIO IV.
 PECCATUM
 MALUM MAJUS MORTE
 SIVE
 OCHOZIAS.
 ARGUMENTUM.

Sæpe, quos *cupiditas boni* nulla potest in peccatum pertrahere, *Metus mali* præcipitat, quod ope peccati sperant effugi posse, contra omnes prudentiæ regulas utique, quia remedium eligunt, omnî malô deterius, & ipsa, quæ terribilium omnium terribilissimum dicitur, *Morte majus*. Stultitiæ hujus cum tot aliis reum se fecit Ochozias Achabi Filius, Samariæ Rex,

Rex, qui cum ex lapsu per cancellos canaculi sui agrotaret, & propter scelera sua nullam opem speraret à DEO vero, misit nuntios, qui Idolo Beelzebub pro se supplicarent. Quis hic neget, sapientiùs acturum fuisse Ochoziam, si mori pœnitens, quàm sanari per scelus maluisset? Certè quia ex metu mortis peccavit, vitam utramque perdidit, temporalem, & æternam, id quod illi Elias Propheta DEI nomine prædixit his verbis: *Quia misisti nuntios ad consulendum Beelzebub DEUM Accaron, quasi non esset DEUS in Israël, à quo posses interrogare sermonem, idè de lectulo, super quem ascendisti, non descendes: sed morte morieris.* 4. Reg. I.

Atque ita hæc est hujus quartæ Meditationis

Materia: Ochoziæ gemina Mors.

Puncta duo. Primum, Ægrotantis impatientia.

Secundum, Morientis obstinatio.

Fructus: Detestatio stolidi axiomatis: *Nollem peccare, sed cogit necessitas.*

Propositum: Fuga peccati, etiam cum spes est peccati ope evadendi grave malum, aut ipsam mortem. *In specie* decernamus moderari *timorem* malorum temporalium, cum imminet, & *impatientiam*, cum premunt. Hæc enim gemina radix est multorum scelerum ferax in animis non heroicè pijs. Cogitemus, viri verè Christiani esse, sicut *Magna* agere propter Deum, ita, cum Deus vult, *fortiter* pati.

In Choro Ostenditur, quòd, qui nunc peccant ex temporalis miserix aut mortis metu, tandem *quæsituri* sint mortem, nec *inventuri*, teste S. Joanne Apoc. 9.

P E R S O N Æ.

Ochozias Rex Israël.

Elias Propheta.

Abdias Dux Quinquagenarius iussus Eliam abducere.

Ezriel à Cubiculis Regi Ochoziæ.

Amasa à Cubiculis Jezabeli Regis Matri.

PRO.

PROLOGUS.

Reflexio in Meditationem præteritam, &
Præparatio ad præsentem.

Fides. Ratio.

Ratio. PRÔ! lugubris Scena, horrore plena, *
Quid vis, ut faciam putrida inter cadavera?

Fides. Fastidis: gaudeo! est utilis nausea.

Age, quid de peccato sentiant,
Has calvarias, hæc ossa interroga.

Ratio. Nihil jam talibus est opus Doctoribus:
Quàm nullum à peccato sit bonum,
Quàm multum in peccato sit malum,
Didici satis.

Fides. Sed adhuc non times, non horres satis.

Aut Eja! (nam iuvat tentare)

Dic! *mallsne mori, quàm rursum peccare?*

Ratio. An mori malle, hoc interrogas?

Fides. Hem! nunquid hæsitas?

Ratio. Nempe dubito, an, si affirmavero,
Seria sit futura responsio.

Aria.

I.

Quid dicis, Anime?

Alterutrum

Si esset necessarium,

Aut mori, aut peccare;

Quid velles præligere,

An mori?... an peccare?

Quid dicis, Anime?

* Exhibetur cæmeterium.

a. Ah!

^{2.}
Ah! hæres! sentio:

Fœmineum

Heu! audio suspirium!...

Audes deliberare?

Dic: *mori, mori eligo!*...

Non cessas fluctuare?...

Num frustra urgeo?..!

Fides. Ah! *larvam mortis metuis:*

Mortem veram nondum, nondum satis effugis,

Quia, quamdiu times mori,

Vix tentationi resistes graviori.

Disce hodie *duas mortes* distinguere:

Una est *corporis*, altera *animæ*,

Utraque horrida,

Sed *altera* tanto horridior,

Ut, si inter se compares,

An *prima* dici possit *Mors*, meritò dubites,

Aria.

^{1.}

Quod corpori est *anima*,

Hoc *animæ* est gratia:

Hac vivit: ex hac crescit!

Hæc si aufertur, moritur,

Cadaver fit, dissolvitur,

Et miserè putrescit.

^{2.}

Hæc mors, hæc est mors pessima,

Nam *anima* sic mortua

Non mortua videtur:

Sepulchro pulchro clausa est,

Nitente cute tecta est:

Hinc factor non horretur.

A a a

Fides.

Fides. Vera igitur mors est mors animæ:
 Jam, an sit præ morte corporis
 Malum magis terribile,
 Ex antithetis statue.
Una bonis fortunæ, *altera* bonis gratiæ spoliat te:
 Dic: Utra est prædo crudelior?
Una malum ultimum infert corpori,
Altera Spiritui:
 Dic: Utra est latro violentior?
Una spem Resurrectionis relinquit certissimam,
Altera tenuem, & plurimum dubiam:
 Dic: Utra est pestis deterior?..
 Accedit, quòd *stimulus mortis*
 Peccatum sit, 1. Cor. 15.
 Et mors animæ mortem corporis
 Secum ferat sæpissimè!..
 Atque ita hæc est *peccati vis*,
 Ut te faciat *mori bis!*....
 In Ochozia, quod assero, meditaberis.
Ratio. Age anime, rem magnam feceris,
 Si hanc tibi veritatem persuaseris.

Aria.

Age, age, meditare,
 Quantum *malum* sit peccare:
 In hac re non cæcutire
 Magni est momenti res:
 Date lumen Coelites!
 Nempe non est malum, *mori*,
 Sed est malum, *malè* mori:
 Neque *verbum* est timendum,
 Timeo *adverbium!*
 Dicit malum *geminum!*

MEDI-

MEDITATIONIS IV

De gemina morte Ochoziæ

PUNCTUM I.

Ægrotantis Impatientia.

SCENA I.

Ochozias. Ezriel.

Ochozias. **I**terum quinquaginta viros interfecit Elias, Ezriel! hoc feram? hæc faciat mihi DEus, & hæc addat, nisi adhuc hodie luat illatam centum virorum cladem Propheta sævus. Ezriel. Parce tibi, Rex, ira ægroto nocet, & quod Prophetae minaris malum, à cœlo provocas adversum te. Och. A cœlo iste Propheta non venit, qui sic furit: ab orco venit. Ezriel. Atqui de cœlo, non ex orco vocavit ignem, qui geminos quinquagenarios devoravit. Och. Ergò de cœlo vindicabo me. I. præcipe Militiæ Principi, ut mittat tertium cum quinquaginta viris, qui hominem huc sistant mihi. Ezriel. Dubito, an reperturus sis vel unum, qui eat, postquam ex bis missis redjit ne unus quidem (4. Reg. I.) Och. Quid? non ego Rex sum, & quamquam sim æger, adhuc impero? Ez. Imperas! sed parce, Rex, si omnes Eliam magis, quam te timemus. Och. Crude, cui loqueris? Ez. Regi, sed homini, & cœlo sic volente, *misero homini*, quem elumbe corpusculum lecto affixum tenet. Rex, audi fidelem famulum: vana est ira, cui nullæ sunt vires! utiliùs humiliares caput superbum Deo Israel, & te ad mortem disponeres, quam de occidendo viro cogitares, quem argumentis adeò terrificis cœlum demonstrat sibi charum esse, ut terror hominis concus-

A a a 2

ferit

serit universam Samariam. Itaque certum est mihi, si centies jusseris, nemo adversus Eliam ibit: vincit timorem Regis timor Numinis. *Och.* Cujus Numinis? num creditis vos, omnia Numina conjurasse adversum me? Odit domum Achab DEus Israel, hoc experior: sed non me deserent Dii Ægyptiorum, quos adoramus in vitulis, non Baal DEus Sidoniorum, non Beelzebub DEus Accaron: hos timete. *Ez.* Omnes adoramus nos: propterea nullus, puto, timendus est nobis. Sed tu, cum adores ceteros, soli DEO Israel reverentiam nullam exhibes, quanquam ex argumentis evidentibus non possis nescire, quanta sit illius potentia, fortasse etiam supra ceteros Deos: ecce! hæc malorum origo est tibi. *Och.* Ceteri Dii placidi sunt: solus DEus Israel Zelotes est, & impatiens, si colatur DEus alius, præter ipsum: DEum tam ambitiosum, &, qui me odit, ego non colo. *Ez.* Et miraris, quod, quem non colis, te persequatur! ego verò hoc miror, Rex, quod Dii ceteri non defendant clientem suum contra DEum Israel. Hæc res jam sæpè hanc suspicionem mihi movit, utrum non DEus Israel *solus* sit Deus: certè potentiam suam nullus alius manifestiùs prodidit. *Och.* Potentia cruciandi hominem videtur tibi probatio Divinitatis super alias eminentis? *Ezriel.* Omnino, saltem quando *potentes potenter tormenta patiuntur*, quin aut se ipsi, aut ipsos alii à cruciatibus possint eximere. *Och.* Ego si DEus essem, malletm beneficiam, quàm tyrannide me DEum probare. *Ez.* Imò si DEus esses, DEum te paulò sapientiùs loquendo monstrares: nunc, cum sis homo, cave, ne judices, quid agendum sit Djis, qui te judicabunt. *Och.* Sanus ægro facilè consulit: sed tu nescis, quanti me dolores affligant. Uror! *Ez.* DEUS Israel urit, Rex, reverere! deprecare! *Och.* DEum tam crudelem revereri non possum. Prò! dolor insanus lacerat viscera, & ipsa ossium medulla ardet!.. *Ez.* Quia nova blasphemiã irritasti

irritasti magnum Numen. *Och.* Tace Numen! non colo Deum, cui adeo nullus respectus Regis est, ut inter Principem & rusticum discrimen non faciat. Nullo mihi est opus DEO, ut finem his malis faciat: ego faciam, pugionem porrige! *Ez.* Miseret me! acerbitas mali incipit te in furorem agere. *Och.* Quid facis? *Ez.* Quod Medicus jussit, ne, cum insanies, tibi aut alijs facias malum majus. *Och.* Stringor? adeste furia, juvate Regem Israel, quando ex enervibus Diis nemo est, qui me juvat. Scelesti verna, tu me vincire? *Ez.* Quia insanis. *Och.* Tu insanis! *Ez.* Imò ego facio officium fidelis servi, & à malo majore caveo. *Och.* Invisum coelum, quousque erit volupe tibi in meis miseris heluari! *Ez.* Vides, quòd insanias: non enim, si saperes, tam inconditis vocibus Superos iterum irritares. *Och.* Cessa tu Superos oggerere, qui me oderunt: ab inferis opem volo: Solve me! *Ez.* Inferi te solvant! *Och.* Mancipium impudens, temerarium, procax, sceleratum, tu mihi manus injicere violentas? Solve! *Ez.* Medicus prohibet. *Och.* Rex jubet. *Ez.* Donec Rex redeat ad mentem bonam, parendum est Medico. *Och.* Satia ingluviem furoris tui in hoc spectaculo Numen atrox. *Ez.* Nunc furat, ut vult.*

S C E N A II.

Ezriel. Amasa.

Amasa. **E**zriel, malum grave Regi nuntiò. Jezabel, ut audit de gemina strage, qua duos Quinquagenarios Elias consumpsit, sic exarsit rabie, ut inciderit in amentiam, & à Medicis vinciri debuerit. *Ez.* Fecistis Matri, quod ego filio: nam & ipse furit, atque sic blasphematur Deos, ut, si non est, saltem esse videatur amens, & insanire. Amasa, hic fructus impatientiae est, qua fit, ut adversa ferre nolint, qui credunt, famulari sibi coelos,

A a a 3

& cle-

* Clauditur.

& elementa debere. *Am.* Dixisses melius: hic fructus contemptus est, quo tota Achabi domus DEum Israel irritat adversum se: atque hoc est, Ezriel, quod ego non capio, cur fiat. Dji ceteri, quos colimus, nunquam, quod sciam, ullum nobis testimonium dederunt aut potentiae suae, aut beneficentiae: DEus Israel per unum Eliam Regnum universum sui nominis famam implevit ex gloria prodigiorum, quibus vir ille inclaruit: & tamen Djis omnibus alijs sacrificant Reges, soli DEO Israel non sacrificant. Vitulis ex auro purissimo fufis pretiosa altaria saepe multis victimis fumant: Beelzebub in Accaron frequentibus peregrinationibus & hostijs colitur: Baali in ipsa Samaria magnificentissimum templum stat, altaria, vasa, apparatus loci, ornatúsque, superbia plús, quàm Regia fulget: Sacerdotum numerus, quanquam non ita pridem populus ab Elia concitatus quinquaginta omnino supra octingentos occiderit, (3. Reg. 18.) sic iterum curà Jezabelis excrevit, ut eos templi amplitudo vix capiat: (4. Reg. 10.) omnes aluntur impensis Regis, liberaliter, lautè, splendidè: solus DEus Israel nec templum habet, nec Sacerdotem, nec Aram: cur? *Ez.* Tu hoc miraris, ego non, nam facilis est explicatio causae. Jezabel amat Deos, qui vel non sunt Dji, vel saltem non sunt vigiles Dii ad nostra facta: certè sicut nemo est, qui gloriari possit, quòd beneficium ab illis acceperit, ita neque invenies aliquem, qui, si malè fecerit, conqueratur, se fuisse punitum. Dissimulant, si quisque agat, quod lubet, & modò interdum flectamus illis genua, libertatem indulgent, etiam litandi genio, quascunque victimas velis. Itaque sicut libertas placet, sic placent isti Dji. At non sic DEus Israel. Iste præter Sacrificia, quæ statis temporibus postulat, etiam invigilat moribus, & urget observantiam præceptorum, quæ tulit. *Am.* Sic est, gravibus poenis urget: neque opus est exempla ex annalibus petere: vidimus oculis nostris clausum ab Elia coelum totò trienniò (3. Reg. 17.) ita, ut nec ros, nec pluvia
cade-

caderet super terram, & quanta tunc fame afflicti sumus! Rex Achab, cum innocentis Nabothi vineam rapuit, quas minas ab eodem Propheta audivit! pars impleta est: in eodem loco, in quo linxerunt canes sanguinem Naboth, linxerunt etiam sanguinem occisi Regis: restat, ut à canibus etiam voretur Jezabel, & deinde omnis Achabea familia exterminetur, (3. Reg. 21.) verum si hæc vigilantia DEI Israel, poenæque severitas exacerbat animos, cur non ejusdem beneficentia allicit? Certè idem DEus, qui clauferat cælum ad ejusdem Prophetæ preces rursus aperuit nuper, pluvisque largissimis terram recreavit. Ez. Amasa, quibus licentia vitæ cordi est, beneficia à DEO non postulant, modò ille poenas suspendat. Propterea Deos incurios venerantur, & hoc putant esse beneficium summum, quod sint incurij. DEus attentus & vigil non potest amari ab amante licentiam vitæ.

S C E N A III.

Abdias. Ezriel. Amasa.

Abdias. Quid agitur, amici? ut valet Rex? *Am.* Impatentia malorum Matrem & filium in rabiem egit. *Ez.* Sed tu opportunè te offers, Abdia, nam potes remedium ferre. *Ab.* Quid ita? *Ez.* Tu times valde Dominum DEum Israel. *Ab.* Sic est, quia ipse est DEus solus. *Am.* Et tu nuper centum Prophetas illius abscondisti à furore Jezabelis eos ad necem quærentis. (3. Reg. 18.) *Ab.* Feliciter. *Ez.* Igitur te amant servi DEI Israel, & amat Elias. *Ab.* Experimentò certus sum: quid deinde? *Ez.* Rogo te, ut virum DEI adducas Regi, ut sanet eum. *Ab.* Et nempe si sanare noluerit, ut occidatur? Absit! in manus tyranni virum DEI non trado: fugiat ille nunc ad Deos suos: surgant, opitulentur! *Ez.* Fugit jam, sed non opitulantur. *Am.* Ignoras tu, quid acciderit? *Ab.* Triduum Samariâ absens quid audierim? *Am.* Nempe misit nuntios Rex ad Beelzebub DEum

DEum Accaron, dicens: ite, consulite Beelzebub DEum Accaron, utrùm vivere queam de infirmitate mea hac. *Ab.* Audio novum scelus, & in ipso poene mortis articulo? *Am.* Quid faceret Rex? mortem timet: ut fugeret pro remedio ad DEum Israël, animus malè sibi conscius vetuit. Supererat, ut opem flagiraret ab alio DEO minùs rigido. *Abdias.* Egregiè. Et quis est alius DEus, qui servet in vivis Regem, ringente DEO Israël? scelerata superstitio! sed narra porro. *Am.* Occurrit nuntijs Elias, & ultrò compellans viros inquit: *Nunquid non est DEus in Israël, ut eatis ad consulendum Beelzebub DEum Accaron? quomobrem hæc dicit Dominus: de lectulo, super quem ascendisti, non descendes, sed morte morieris.* *Ab.* Hoc habet: quo medio voluit arcere mortem, accersivit. *Ez.* Quid faceret? *necessitas huc adegit.* *Ab.* Insignis defensio. Ergò videtur tibi dari aliquando *necessitas* offendendi bonum Numen, & adversùs præcepta illius insurgendi audacter? *Am.* Uti que contingit interdum, ut aliter, nisi peccando, egestas, infamia, ærumnæ aliæ, sæpe mors ipsa evitari non possint. *Ab.* *Amasa,* obedire DEO est necesse, vivere non est necesse: neque prudenter *malum majus* eligis, ut effugias *minus*: centies hoc principium inculcandum est intellectui non assueto ratiocinationibus solidis. *Ez.* Atqui *malum maximum* mors est. *Ab.* *Infinities majus* peccatum est, quo DEUS verus offenditur. *Amasa.* Sententiam difficilem loqueris. *Ab.* Certam. Nam dicite mihi, cur mors vobis malum grande videtur? nimirum *omne bonum* cum vita aufert, & tollendo omne bonum videtur inferre *omne malum*. Fallimur! multò graviùs peccatum nocet. Nam bona, *quæ tollit mors,* sunt opes, sunt honores, sunt voluptates, bona necessariò semper vana, sæpe brevia: bona verò, *quæ tollit peccatum,* sunt gratia DEI, & amicitia cum jure ad coelum, bona, ex quibus pendet, imò in quibus consistit tota felicitas hominis. Præterea, si præter

ter bona, quæ aufert peccatum, consideratis mala, quæ infert, ecce tibi! Mors omnium hujus temporis malorum finis est, finis egestatis, finis contemptuum, finis dolorum: Peccatum verò initium est omnium malorum vitæ alterius, quippe reos vos faciens æternæ miseriæ. Accedit his, quod attendendum est maximè, quòd, quantumvis acerba sit mors, spem tamen resurrectionis non tollat: *resurgemus ad vitam*, certum est nobis ex ore DEI: at peccatum spem resurrectionis ad gratiam non nisi dubiam, & prorsus incertam relinquit. Nunc concludite vos, utrum sit malum majus, peccatum, an mors.

Am. Doctrinam tu mihi novam canis, quam ego necdum penetra satis. *Ab.* Doctrina est, quam ego à viris DEI accepi, sanæ Rationi conformis, & vitæ bonæ fundamentum. Sed vos, qui præter DEum Israel etiam alios colitis, utique non estis capaces intelligendæ veritatis tam sublimis: nam cum cæteri, quos Deos vocatis, non sint inimici scelerum, mirum non est, quòd inter mala minima numeretis peccatum. *Ez.* Docebis tu ista nos alia occasione faciliùs, imò Eliæ docendos committes, si permittas coeptæ narrationis telam pertexere. *Ab.* Narrate. *Am.* Nempe reversi nuntii narrârunt, quod accidit. Furentes Rex, & Regina mittunt sine mora quinquaginta viros, qui Prophetam *vincitum* ad se pertraherent: verùm illos unà cum duce suo lapsus de coelo ignis omnes absumpsit. *Ab.* Expectabam ejusmodi aliquid: nam novi Eliam. Neque sapere ex prodigio didicerunt impij? *Ez.* In novam rabiem acti novum miserunt manipulum, quem rursus eadem flamma voravit. Malum hoc sic bilem ambobus accendit, ut oportuerit ipsos vincire. *Ab.* Poena talionis est hæc. *Am.* Nunc à te uno superest aliqua remedij spes. *Ab.* Quid ego juvem? *Ez.* Elias juvabit, si tu accersas: nam alius nemo audebit accersere. *Ab.* Nec ego vocabo, nisi prius dispositum videam Regis animum, ad

excipiendum virum DEI, ut decet. Ingredere, ut videas, an non redierit ad se. *Ez.* Facio. *Ab.* Ah! ut amet me Deus, & Regis animum æquorem Prophetæ faciat! *Ez.* Dormit, & fessus furendo nempe in somnum profundum concidit. Solvo vincula, ut expergefactus in novam non recidat rabiem. *Ab.* Interea tempus est nobis deliberandi de modo, quo rem peragamus ex voto. *Am.* Deliberamus. *Ez.* Ita. *

S C E N A IV.

Umbra Regis Achab.

Umbra. **D**ormi, dormi scelesti Patris Fili scelestior,
Et jam nunc vindictæ coeli maturior!
Dormi! paulò post evigilabis in inferis,
Ubi æternùm me, & te execraberis,

Lamentatio.

Heu!

Fili, infelix fili! quare fodisti tibi cisternas dissipatas? quare dereliquisti fontem aquæ vivæ, Dominum DEum tuum!

Heu!

Quare non sapuisti ex Patris supplicio? neque vexatio dedit intellectum, ut agnosceres, quòd dominetur Altissimus in Excelsis, vigilans super acta filiorum hominum.

Heu!

Percussit te Dominus, ut sanaret, & non es sanatus: irritum fecisti consilium optimum, & aversus es à facie Domini.

Ah!

Vertisti dorsum DEO Israel, ut consuleres DEum Accaron: dixisti in corde tuo: Dominus odit domum Achab, & non faciet mihi bene: juvabit me DEus alienigena.

Ah!

¶ Dormienti se sistit umbra.

Ah!

Stulta spes fuit, qua irritasti Dominum DEum Israel juxta omnia, quæ fecit Pater tuus: & non est DEus, qui defendat te contra iram furoris ejus.

Ah!

Morte morieris, fili! descendes ad me in terram tenebrosam, & opertam tetra caligine: terram, ubi nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat.

Væ!

Væ sic morienti! vitam vivet tam amaram, ut bonum esset ei, si non fuisset natus homo ille.

Væ!

Onus grave aggravatum est super nos: pondus peccati quasi talentum plumbi deprimit in profundum abyssi.

Væ!

Ibi auditam facit Dominus gloriam vocis suæ, sicut tonitruum in rota, & terrorem brachii sui ostendit in flamma ignis devorantis: nutrimenta ejus ligna multa, & flatus Domini, sicut torrens sulphuris succendens illa.

Fili!

Infelix fili! audi vocem infelicissimi Patris tui, & ne venias etiam tu in hunc locum tormentorum, convertere, convertere ad Dominum DEum tuum.

S C E N A V.

Ochozias solus.

PATER! infelix Pater! quò abjisti: ... vidi te!.. ubi es?.. non vidi! somniavi!.. non somniavi, vidi, audivi: & adhuc tinnunt ambæ aures, adhuc frigidus sudor omnibus membris fluit... imò somniavi! dormivi certè, nam ecce! cum vigilia dolores redeunt, infani dolores!.. sentio, adigere

Bbb 2

per

per hæc tormenta Ochoziam cupis, crudele Numen, ut tibi inclinem caput: non inclino!... non est hoc medium aptum huic indoli: blanditijs trahor, si nescis, donis allucior, beneficijis captor! DEUM tam lævum non amo! non possum amare!... Sed monuit me Achab, ut convertar ad DEUM Israel: exprobravit fugam ad DEUM Accaron, minatus est tormenta, quæ ipse patitur, graviora his, quæ patior ego: Ochozia, considera, quid decernas.... si fuero sanatus, tunc decernam: nunc hoc est certum, quicumque me DEUS sanabit, illum ego amabo. DEUS Israel, sana me: tunc te colam!... Ah! dum clamo ad te, intenditur cruciatus immanis! Sic audior! ô DEUS dure!

S C E N A VI.

Ochozias. Ezriel. Amasa.

Ezriel. Vigilat. Rex! suaviter dormientem vidi, gaudeo: nisi brevior fuisset somnus, quam vellem, etiam gratularer. *Och.* Atqui ne tantillum quidem quietis indulsit invidum Numen, quin multo felle misceret. Visus est mihi per somnium Achab catenis vincens, & gravissimè querulans de tormentis, quibus affligitur. *Ez.* Eheu! post mortem adeò? *Och.* Ut videas, num possit amari DEUS tam parum amabilis. *Ez.* Vindicat suæ Majestatis dignitatem. Cedendum est, cedendum, Rex, DEO, qui mihi vehementer iratus videtur tuæ Domui, nam etiam Regina Mater morbô repentinô prostrata gemit: adest Amasa, qui nuntiet tibi. *Am.* Doleo. *Och.* Superest, ut adhuc in fratres exerat rabiem furens Numen, hoc expecto: nam filium ne quidem indulsit. *Am.* Ah! Rex! fatigas longanimitatem patientiam DEI per impatientiam tam ferocem. Dede te denique, fatere, quòd minùs colueris DEUM Israel, quàm debebas: deprecare. *Och.* Amasa, suade aliud, quod profit: hoc non facio. *Ez.* Relabitur in insaniam: juva me, Amasa. *Och.*
Sceleste,

Sceleste! iterum vincies me, & erit tibi captivus Rex! *Ez.* Medicus jubet. *Och.* Cessa! sapio enim. Prò! quæ est hæc Regis miseria, sic elumbem jacere, & subjacere servulorum arbitrio!.. nempe hoc aspectu te pascis, in hac victoria te ostentas coelum atrox! sic triumphas! triumphas! triumphas! & contra folium, quod vento rapitur, ostende potentiam tuam! *Am.* O bona cogitatio! sic age, Rex, ut folium te permittit vento divini nutus: nam si resistis, ut quercus annosa radice tumens, frangeris. *Och.* Verba me nihil juvant: remedium dolori ferre. *Ez.* Consulere possumus: Eliam voca! cognita est tibi thavmaturga Prophetæ manus. *Och.* Ultrò non accedit, cogi non potest, scitis: quid faciam? *Am.* Ecce Abdias adest: adducet tibi, *Ochozias.* Audes?

S C E N A VII.

Ochozias. *Ezriel.* *Amasa.* *Abdias.*

Abdias. **R**EX, ego pro tua salute etiam discrimen vitæ lubens subibo, si modò spes adsit fructus boni. *Och.* Consule, quidquid velis, modò me juves. *Ab.* Eliam adducam. *Och.* Centum funerum reus mihi, non veniet. *Ab.* Quem prodigio tam insolente coelum defendit contra injustam vim, non est reus. Nempe Duces Quinquagenarii, quos miseris, Rex, velut pro potestate volebant virum DEI in judicium profanum pertrahere: propterea servum suum ultus est DEUS Israel, igne de coelo misso utrumque perdens, ut nimirum constaret nobis, qua reverentia tractari velit, quos ipse amat. Tangit pupillam oculi DEI, qui servum DEI per injuriam tangit. *Ochozias.* Suade igitur, quid modo agendum sit, ut hominem benevolum habeam: ago, quod vis, modò me juves. *Abdias.* Igitur, si probas consilium. Rex, cum alijs quinquaginta viris, quos mecum ducam honoris causâ, non animo inferendi vim renuenti, pergam ad hominem DEI, & dicam ei, non sicut primus, & secundus, qui

B b b 3 *missi*

missi sunt: *Homo DEI, Rex praecepit, ut descendas, (4. Reg. i.)*
 sed paulò modestius ita loquar: *Homo Dei, noli despiciere animam*
meam, & animas servorum tuorum, qui mecum sunt, (ibid.)
 Descende! juva Regem! nam a te postulat opem, & sperat. Ita
 sanè desiderat DEUS Israel, ut agamus cum Sanctis suis, si vo-
 lumus, ut nobis profint. *Ochozias. Itafac, modò me juves. Ab-*
dias. Igitur eo. Tu verò, Rex, ut interea disponas animum ad
gratiam, quam Elias à DEO feret, patienter dolores fer, geme
de peccatis, fatere, quòd merueris. Ochozias. Audio: sed tu
festina modò, festina, ut juves me. Abdias. Ecce eo. Ocho-
zias. & vos abite hinc: tædet videre hominem: liberiùs solus
gemo, Ezriel. Amasa. Ut jubes.

CHORUS.

Ostenditur, quòd, qui nunc peccant ex
 temporalis miseriae, aut mortis metu,
 tandem *quæsituri* sint mortem, nec *in-*
venturi, teste S. Joanne Apoc. 9.

Mors. Legatus Inferni. Mortis Satellitium.

Mors. UNde est homo, &, quid postulat?

Satelles. Gentis maximæ Legatum se nominat,
Neque aliud, nisi audiri, desiderat.

Mors. Cur nihil explicat?..

Nempe, quod toties postulor,
Postulat privilegium,
Et à terrore nostri imperii desiderat eximi?
Abfit! non audio! non eximo!

Exhibetur Aula Mortis.

Aria.

Aria.

Quem solum colo Regem,
Rex coeli tulit legem,

Qua, quisquis nascitur,

Morti subicitur:

Non possum dispensare.

Non quaeritur: *Quis* homo sis?

An Rusticus! an Nobilis?

Si *Homo* es, vir Mortis es!..

Ad pedum horum pulveres

Te debes inclinare.

Satelles. Non, Domine, non petitur dispensatio,
Sed, quod saepe miseri solent petere,
Legis inevitabilis celerior executio,
Hoc loquitur Legati habitus
Totus ad tristitiam,
Et desperationem compositus.

Mors. Hem! Proceres, non solum metuimus,
Interdum diligimur etiam, diligimur!..
Ingrediatur homo, audiemus,
Et, modò sinat aequitas, opem feremus.
Nempe (& ò utinam! utinam
Sæpe expenderent homines hanc sententiam!)
Non est mors mala, nisi malis!..
Cur igitur à Bonis metuar?
Cur odio habear?

Satelles. Sisto, Rex Magne, hominem,
Unicè, ad istud Solium
Suis malis sperantem remedium

Legatus. Adoro terrarum Dominum!

Mors. Si bonus es, spera bene!

Bonis

Bonis ego fero *finem* malorum,
Et *initium* æternorum bonorum,
Surge! audio te: quid petis à me?

Legatus. Nulla spero bona, nulla postulo:
Si facis finem malis, abunde obtineo,
Quod imploro, auxilium
Contra Tyrannum sævissimum.

Aria.

Gens mea, magna gens,
(Quod tibi queror flens!)
Immanibûs, innumeris
Oppressa est miseris:
Non est dies,
Qua sit quies!
Nunquam ignis furere,
Nunquam cessat urere:
Ah! festina, & furenti
Alimentum subtrahe!...

2.

A te si non est spes,
Sunt desperatæ res!
Conficior suspiriis!
Discerpor desideris!..
Nec est DEus,
Cui meus
Iste luctus cordi fit:
Et, quod mali summa fit,
Est, quòd hostis, qui nos premit,
Heu! immortalis fit.

Mors. Ridete Socii! ridete gemitus hominis impji!
Ex cantu novi volucrem! ...
Ex orco venisti! in orcum revertere!

Ego

Ego orbi terrarum impero:
Extra hoc *territorium* mea
Non protendit se *jurisdictio*!
Revertere!.. nihil est, quod speres à me.

Aria.

I, vive jam vitam *horrendam*,
Qui vitam *pudendam*
Præ morte honesta amâsti,
Cùm, ne morereris, peccâsti!

I, vive, & vita

Jam *vita* sit poena!

Hæc æqua est fors.

Ad astra te nuper tulissem,

Beatum fecissem:

Nolebas!.. horrebas!.. fremebas!..

Ab inferis opem petebas!..

Placabam: .. sprevisti,

Et *surdus* fuisti,

Nunc *surda* est mors.

Legatus. Heu! heu! heu! ergò necesse est vivere,
Neque impetro miserabilem gratiam,
Ut velis occidere?

Mors. Sera lamenta desine:
Vivere necesse est, necesse est vivere.

Ne tamen nullum habeas solatium,

Hoc aspice satellitium:

Fames est, sitis, egestas, tristitia,

Ærumnæ, Senectus, febres, dolores, violentia:

Omnes, postquam venerit Dominus ad Judicium,

Omnes ex meo dimissi servitio

Descendent ad vos!

Ccc

Legatus.

Legatus. O tunc saltem (Io! felix nuntius redeo!)
O tunc saltem bonæ miseræ (ut amo vos!)
Si descendetis, tunc enecabitis nos!

Mors. Descendent, sed descendunt *sine me*,
Ut ampliùs crucient, non, ut enecent....

Legatus. Tyranne improbe, crudelis, barbare,
Illudis insuper? hoc est, solari me?
Sic dimittis à te?

CHORUS.

Descendemus, invademus,
Neque tamen occidemus:

Mors. Quia vos fugistis Mortem,
Mors à vobis fugiet:

Chorus. Hanc decrevit DEUS sortem,
Neque est, qui temperet:

Descendemus, invademus,
Neque tamen occidemus.

Legatus. Ergò, quò jam vertam me!
Rumpere, anime, rumpere,
Et laxa spatium dolori opprimenti me!

Aria.

1.

Sic meus posthac (heu!) sic
Erit unus labor hic,

Mortem semper quærere,
Nunquam invenire?

Vitam semper fugere,
Semper reperire?

Sic! ... meus erit labor hic!

O labor acerbissimus,
Tristis! funestissimus!

2. Ructis

2.

Ruetis semper fulmina,
 Clamabo : *sternite!*..
 Fremetis semper maria,
 Clamabo : *mergite!*..
 Circumdabunt me belluæ,
 Clamabo : *devorate me!*..
 Involvent nubes igneæ,
 Clamabo : *suffocate me!*..
 Non ignis me, non belluæ,
 Non maria, non fulmina
 Clamantem audient,
 Sed heu ! horridum
 Mortis satellitium
 Ubique aderit :
 Mors sola aberit !..

PUNCTUM II.

Morientis obstinatio.

SCENA I.

Ezriel. Elias. Abdias. Amasa.

Abdias. ¶ Gitur, Elia, non audeo te introducere : nam recipiendæ sanitatis spe, persuasi Regi, ut placatior staret colloqui tibi. *Elias.* Quod dixit Dominus, dicet Elias : aliud non potest. *Ez.* Amasa, iste Propheta est. *Elias.* Fac, ut audiar. *Am.* Imò Prophetæ discipulum credam potius : nec enim hæc figura Viri Magni speciem habet. *Elias.* At vos, ô boni, nolite secundum faciem judicare : tantus quisque est, non quantus videtur oculis, sed quantus est DEO.

Ccc 2

Ez.

Ez. Vir DEI, audisti nos? reveremur in te DEum Israël, & oramus, ut ores illum pro Regis vita. *Elias.* De vita actum est: de morte ut sit sollicitus, hoc agamus. Sic enim dixit Dominus: Quia misisti nuntios ad consulendum Beelzebub DEum Accaron, quasi non esset DEus in Israël, à quo posses interrogare sermonem, idè de lectulo, super quem ascendisti, non descendes, sed morte movieris. Hoc venio nuntiatum ægroto: introduce. *Amasa.* Rusticus Propheta est iste: documentum originis hic sermo habet. At, heus homo DEI, nuntium tam funestum feres dulcioribus verbis saltem, & per ambages? *Elias.* Si odissem Ochoziam, loquerer, ut tu desideras: sed verba dulcia, & longas ambages non admittit ægroti salus, quam ego amo. A bono medico non utique hoc exigitis, ut potiones propinet dulces, sed ut salubres. Si venissem, ut corpori mederer, vituperaretis meritò, si mediis lenioribus uterer, quibus perderem Regem, non juvarem: urgeretis, ne parcerem: velletis, ut, si opus sit, vincirem, secarem, urem: Ipse æger sic à me malè habitus, post redditam sanitatem gratias ageret, & inhumanam curam largiter remuneraretur: cur, quam libertatem non modò conceditis, sed exigitis à medico corporis, rusticitatem appellatis in medico animæ: nōne anima plus est, quàm caro? nōne periculum animæ per ambages crescit, per verba dulcia dissimulatur, & tegitur, donec ferat exitium? igitur amor ægroti, amor cogit, ut sim severus, & malim minùs civilis, quàm parum anxius pro Ochozia vocari. Intra *Ezriel*, aut irruam ego etiam non vocatus: urget vicinum periculum, & de anima agitur. *Ezriel.* Vehementer exardes. Nuntio, quòd adsis: quid feras, tu nuntia. *Elias.* Sic volo. *Ab.* Nempe lucidis intervallis utendum est tibi, quæ subinde intermittens vis dolorum permittit Regi, ut audire ac cogitare de rebus, quæ prosint, possit. *Elias.* Ita, lucidis intervallis utendum est, quippe.

quippe quibus si non utatur Rex, post pauca momenta funus, in tenebras ibit, horridiores Ægyptiis.

S C E N A II.

Personæ eadem, & Ochozias.

Ezriel. **Æ** Ger iterum furit furorem suum, spumat, fremit, & truncatis vocibus videtur mihi velle coelum laceffere..... * *Ab.* O Spectaculum Philosophiâ plenissimum. *Am.* Certè: hinc enim discunt Reges, quòd homines sint. *Ez.* Discunt Reges, quàm nulla exemptio sit ipsiis ab humanis miseriis! *El.* Discunt Reges: an igitur vos nihil discitis? tardi profectò ingenii homines estis, qui ex doctrina, quam tradit DEUS, cùm punit Reges, nihil creditis pertinere ad vos. Tragica Spectacula de Regibus non exhibet DEUS solis Regibus, exhibet Officialibus, exhibet Sacerdotibus, exhibet Judicibus, & Consiliariis, exhibet Legisperitis, & Scribis, exhibet Civibus, exhibet Servis: omnes habent, quod discant. Accedite vos, & non, *quid alios*, sed *quid vos*, quid vos doceat moriens Rex, & sic moriens, percipite diligenter. Discite, quàm nullo respectu vos, infideles sibi, puniturus sit DEUS, qui jure suo adeò rigidè etiam in Reges utitur! discite, quàm misera sit hujus vitæ felicitas, quando, etiam quæ summa fuit, *uno casu* in tam gravem miseriam definit! discite, quàm sollicitè cavendum sit vobis, ne ulli homini serviatis *contra DEUM*, contra cujus iracundiam utique nullus vos Dominus potest tueri, cùm nullus sit ita potens, ut contra Dominum Dominorum possit vel seipsum defendere! discite, quàm grave malum sit, ad malas artes converti, ut evitetis malum temporaneum, quando videtis Ochoziam propterea mori, quia, ne moreretur, peccavit!

Ccc 3

discite

* Exhibetur Ochozias furens.

discite demum hoc imprimis, quò DEus Israël solus sit DEus, quippe qui solus Regem miserum punit, quin sit alius DEus, qui possit, vel ausit eripere hominem DEO ulciscen-
 ti negligentiam sui. Quare ergò vos *claudicatis in duas partes?* quare dividitis cor in plures Deos? quare affectus vestri in-
 star fluminis in mille rivulos divisi in luto vilium creatura-
 rum se perdunt? quare non unò alveò juncti omnes in unum
 se mare effundunt, quod est Divinitas una sola, præter quam
 non est alia? Ecce! hæ sunt doctrinæ bonæ, quas ex ruinis
 Illustrium Personarum DEus prælegit minùs Illustribus, ut,
 quò virorum Principum altior gradus est, tantò sit spectabi-
 lior lapsus ad instructionem, & horrorem eorum, qui Re-
 gum vitia imitari malunt, quàm adorare virtutes. *Am.* Enim-
 verò sapiens animadversio est. *Ez.* Nec sine fructu erit.
 Quid facies autem Regi? ecce detumescit rabies, & videtur
 usus mentis redire. Rex vive! *Ab.* Concipe bonam spem:
 Elias adest. *Och.* Elia, viveréne possum ab infirmitate mea
 hac? *El.* Sinite, ut utar tempore: soli simus. Reverere
 DEum Israël, Rex! Dominum vitæ & mortis adora tuæ!
Och. *Heu! mori jubet? mori! mori!

S C E N A III.

Abdias. Amasa. Ezriel.

Ezriel. Difficulus obtinebit Propheta, ut æquò animò ac-
 ceptet Ochozias sententiam coeli. * Auditis, ut
 obstrepat? *Ab.* Pessimum omen est: nam qui non emenda-
 tur ex morbo, eum ego propè *inter incorrigibiles* numero, at-
 que adeò inter eos, quos non jam DEus *Pater*, sed *Iudex* vo-
 cabit ad poenas. *Ez.* Quid tu ita stupens adsistis, Amasa?
Am. Prophetæ nunquam visi, & primùm contempti sermo sic
 me

* Iatus auditur ejulans.

me affecit, ut poene sim extra me. Nempe vidi ego Ochoziam hæctenus luctantem cum morbo, ita, velut ea res nihil pertineret ad me: nunc didici *applicare mihi*, & *reflexione utili* facta in me argumentari, quàm gravis miseria sit, sic vivere, sic ægrotare, sic mori, uti vixit Ochozias, uti ægrotavit, uti moritur. *Ab.* Numeras tria puncta nostra Meditatione dignissima. *Am.* Vita hominis fuit *impiissima* (2. Paral. 20.) quis hoc nescit? *Ab.* Ah! scimus! *fecit malum in conspectu Domini, & ambulavit in via Patris sui, & Matris suæ, & in via Jeroboam Filii Nabat, qui peccare fecit Israël,* (3. Reg. 22.) concludimus: in tali via ambulantem non posse venire ad bonum terminum, & totò coelò necessariò aberraturum. *Ez.* Et quæ est via nostra? Amasa, nunquid eandem imus? *Am.* O via Jeroboam, via pessima! vidimus omnes Reges nostros hanc viam ivisse: vidimus omnes in hac periisse: sequimur tamen, imus ad vitulos, hac una ratione moti, quòd hæc sit via Regia, via trita: amice, num hoc est sapere? *Ab.* Nempe intererat vestrà, ut iretis, quà ibant alii: favorem & lucrum ferebat scelus: ire viam aliam metus mali vetabat. *Am.* Sic ego credebam, & existimabam esse beatum me, modò Reginae meæ placerem. *Ab.* Damnata à DEO foemina! magnum bonum! sed nempe cum ægrotabitis, damnabitis has stultitias maturè satis: morbus acuet intelligentiam, & animi ignaviam stimulabit. *Ez.* Videmus in Ochozia: morbus pejorem fecit. *Am.* O res horrenda! in anno secundo Regni sui, in flore ætatis, valens ac vegetus cadit imprudens per cancellos cænaculi sui, & hic casus virum intra dies paucos ad extrema deducit: quis hoc putasset? *Ab.* Tam nulla est providentia hominis circa futura contingentia. Attamen hoc ipsum erat beneficium Numinis, quod ita temperaverit casum, ut repentè non fuerit fatalis: relictum est tempus Regi, quo se irato Numini conciliaret. *Ez.* Vidimus, quomodo egerit tempus morbi: Beelzebub DEus Accaron in memoria fuit,
de

de DEO Israël ne quidem cogitavit, nisi cùm blasphemaret. Denique acutus dolor, metus mortis, desperatio remedii sic abstulerunt usum mentis, ut vix possit ad DEum verti, cujus terribilis ira atrociter premit miserum. *Am.* Concludo, quid bonæ spei concipiendum sit mihi, si mihi placare DEum Israël differam in tempus morbi: væ mihi! iratus æternùm erit, si fortè vis doloris, aut impatiens furor me mihi eripiet. Video, horreo periculum grave! *Ab.* Meritò horres, & temeraria stultitia est credere, evenire sibi non posse, quod contingit tot aliis, ut per morbi violentiam à statu mentis dejiciantur. Quid sequitur autem tam insanam proterviam?

S C E N A IV.

Personæ omnes.

Elias. **M**Ors, mors sequitur similis morti insanientis Ochozix.... Auditis rugitum animæ abeuntis in tartara!..
Ez. Prô Rex! *Am.* Tormentum aurium!..
Och. Crucia! crucia Numen atrox! *El.* Assuetus blasphemis blasphemias etiam amens evomit. *Ab.* Horrendum spectaculum! *El.* Sic moritur, qui peccatum minùs, quàm mortem timet. *Ab.* Bis moritur. Vir DEI, nihil superest opis? *El.* Actum est: non redibit ad sanam mentem, nisi apud inferos. Tunc intelliget, eheu! serò tamen! intelliget, quàm egisset sapientiùs, si mori *pœnitens*, quàm sanari *per scelus* maluisset. *Och.* Crucia, crucia! *El.* Æternùm cruciaberis! *Omnes.* Mortuus est!
El. Amens mortuus, ut amens vixit,

ME